

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့်နိုင်ငံရေးအရတရားဝင်မှု

အက်ရှ်လေဆောက်သ်

မြန်မာတိုင်းမ်၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၄

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်သည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခကို ကြာရှည်ဖြစ်ပွားစေခဲ့သည့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဆယ်စုနှစ်များစွာအတွင်း အကောင်းဆုံး အခွင့်အရေး တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား အဓိက ပြဿနာတချို့အတွက် သဘောတူညီမှုရရန် ခက်ခက်ခဲခဲ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းနေရသေးသော်လည်း၊ လာမည့် လအနည်းငယ်အတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲနိုင်ရေး သဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆိုနိုင်မည့် အလားအလာရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရမည့် အကြောင်းအရာသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးပွဲစားပွဲပိုင်းသို့ အဓိကအရေးပါသူများကို ပါဝင်စေခဲ့ခြင်းကြောင့် ထင်သာမြင်သာရှိသည့်တိုးတက်မှုများလည်းရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများက ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အပေါ် ယုံကြည်မှုကို ထိခိုက်စေလျက်ရှိသည်။ တစ်ဆက်တည်းတွင် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် တရားဝင်မှု၊ နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရရွေးချယ်ပုံနှင့် ၎င်းတို့၏တရားဝင်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်မတူညီသောကြောင့် ဆွေးနွေးပွဲများမှာ တိုးတက်တန်သလောက်မတိုးတက်ပဲ နှေးကွေးလျက်ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်နှောင်းပိုင်းအထိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် မြန်မာငြိမ်းချမ်းရေးစင်တာ (MPC) မှ အထောက်အကူပြုထားသည့် အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ရေး ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်းနှင့် တစ်ဖွဲ့ချင်းစီ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ကြသည်။ အရေးကြီးသည့် တိုးတက်မှုတစ်ခုအနေဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အများစု (အားလုံးမဟုတ်) တို့သည် ၎င်းတို့ကိုယ်စား အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (NCCT) ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် တစ်ဖွဲ့ချင်းမဟုတ်ဘဲ ယခုကဲ့သို့ တပ်ပေါင်းစုပုံစံကို အစိုးရဘက်က အသိအမှတ်ပြုလက်ခံပြီး ဆက်ဆံမှု ပြုသည်မှာ နိုင်ငံ့သမိုင်းကြောင်းတလျှောက်တွင် ပထမဦးဆုံး အကြိမ်ပင်ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်အရေးကြီးသည့် တိုးတက်မှုတစ်ခုမှာ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်နှောင်းပိုင်းမှစ၍ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဆောင်သည့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးကို ဦးတည်သည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများတွင် တပ်မတော်အနေဖြင့် ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်နှစ်အတွင်း ဝန်ကြီးဦးအောင်မင်းနှင့် အဖွဲ့သည် နှစ်ရှည်လများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခကို အပြီးတိုင်အဆုံးသတ်စေလိုသည့် စေတနာရှိကြောင်း ထင်ရှားသော်လည်း ၎င်းတို့ အနေဖြင့် တပ်မတော်ကို ကိုယ်စားပြုပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် အခွင့်အာဏာရှိမရှိ ဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းမှု မရှိဘဲ လေ့လာသူများနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအတွက် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ တပ်မတော် ဘက်မှ

တိုက်ရိုက်ပါဝင်မှုရှိလာပြီး ဆွေးနွေးပွဲများမှာ ပိုမိုအသက်ဝင်လာသည်။ ထိုသို့ အသက်ဝင်လာသည် နှင့်အမျှ တပ်မတော်၏အနေအထားမှာ တိုင်းရင်းသားတို့၏ တောင်းဆိုမှုများကို ယခင် ဦးအောင်မင်းတို့ လောက် လိုက်လျောလိုမှု မရှိကြောင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုမှု မရှိကြောင်းကိုလည်း ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့လာရသည်။

ထို့ကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း ရင်ဆိုင်ရမည့် အဓိကအခက်အခဲများအနက်တစ်ခုမှာ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်ခွဲကာလအတွင်း ဦးအောင်မင်းလျှောက်လှမ်းခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း လက်ရှိ တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များကို လျှောက်လှမ်းစေရေးပင်ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် တိုင်းရင်းသား အင်အားစုတို့၏ အရေးပါမှု အနေအထားကို သမ္မတ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က ယခုအခါ ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်နားလည်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်နှင့် နေပြည်တော်မြို့တို့တွင် မကြာသေးခင်က ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဆွေးနွေးပွဲများမှတစ်ဆင့် တပ်မတော်ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်များ သည်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် တီထွင်ဖန်တီးမှုရှိရှိ ပါဝင်နိုင်စွမ်း ရှိကောင်း ရှိလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း လာမည့်နှစ် နှောင်းပိုင်းကာလတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ရန် ရာထားသည့် ရွေးကောက်ပွဲကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှေးမှိန်မသွားခင် ဘက်ပေါင်းစုံက သဘောတူ ကျေနပ်နိုင်မည့် အခြေအနေတစ်ခုအထိ ရောက်ရှိရန် အချိန်များစွာ မကျန်တော့ပေ။

အရေးကြီးသည့် ကိစ္စအချို့အတွက် ယာယီသဘောတူညီမှု ရရှိထားသော်လည်း နိုင်ငံကို ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ပုံစံတည်ထောင်ဖို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး အနေအထားကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းလိုသည့် တိုင်းရင်းသားတို့ တောင်းဆိုထားသည့်အချက်များနှင့် ထိုတောင်းဆိုမှုများအတွက် စကား အသုံးအနှုန်းများကို ဘက်နှစ်ဘက်စလုံးက သဘောတူညီကြခြင်း မရှိသေးပေ။ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခအတွက် အဖြေတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း မူအရလက်ခံသည်ဟု သမ္မတက တရားဝင်ကြေငြာထားသော်လည်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ အားကောင်းလာဖို့ရန်အတွက် ထင်သာမြင်သာ ရှိသည့် အခြေအနေကောင်းများရှိမနေသေးပေ။

နောက်ထပ်အရေးကြီးသည့်အချက်တစ်ချက်မှာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကို ဖော်ပြရာတွင် အသုံးပြုသည့် အသုံးအနှုန်းဖြစ်သည်။ အစိုးရဘက် အထူးသဖြင့် တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များဘက်က 'တိုင်းရင်းသားဒေသများမှ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ' ဟူသောစကားအသုံးအနှုန်းကို ပိုမိုနှစ်ခြိုက်စွာ အသုံးပြုကြလင့်ကစား တိုင်းရင်းသားများဘက်က 'တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း' ဟု ငှင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းရန် တိုက်တွန်းကြသည်။ ဤအဖြစ်သည် စကားလုံးအသုံးအနှုန်း၏ အဓိပ္ပာယ်ထက် ပိုပါသည်။

တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းအများစုတို့က မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို တရားမဝင်ဟု ယူဆထားကြသည်။ သမ္မတမှ ဦးဆောင်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထောက်ခံမှုများရှိသော်လည်း အစိုးရ အထူးသဖြင့် တပ်မတော်ဖက်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုစိတ်ရှိမရှိ၊

နိုင်ငံရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲလိုသည့်ဆန္ဒရှိမရှိဆိုသည်ကို အများစုက သံသယရှိနေကြဆဲပင်ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ တစ်ချိန်ချိန်တွင် စက္ကူပေါ်၌ သဘောတူညီမှုရလာပြီးလျှင် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုနှင့် သဘောထားများပြောင်းလဲလာမည်ဟု ယူဆရမည်သာဖြစ်သည်။ တပ်မတော်ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များသည် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် နိုင်ငံတော်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမလုပ်လိုကြသည့်သဘော ရှိဟန်တူသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်တို့သည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၏ စိုးရိမ်မှုများနှင့် တောင်းဆိုမှုများကို အရေးတယူစဉ်းစားရကောင်းမှန်း မသိကြဟူ၍ပင် မှတ်ယူလာကြသည်။

၎င်းတို့ကိုယ်ကို 'တော်လှန်ရေးသမားများ' ဟုသတ်မှတ်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုလားချက်များကိုကိုယ်စားပြုရန်နှင့် ၎င်းတို့၏စိုးရိမ်မှုများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး အနေအထားကို အမြစ်မှလှန်၍ ပြောင်းလဲလိုသည့်သဘောထားများ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များတွင် ရှိသည်။ သို့သော်ငြားလည်း အစိုးရနှင့် စစ်တပ်အတွက်မူ စိတ်မရှည်သည့်မခံနိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့ စိတ်ကျေနပ်မှုရအောင် ဝေးလံခေါင်သီသည့်ဒေသများတွင် စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအမံ အထောက်အပံ့များနှင့် အခြားအကျိုးအမြတ်များရရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ကြမည် ဟု ယူဆနေကြသည်။ ဤ 'စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပထမဦးစားပေး' အစီအစဉ်သည် အခြေခံအားဖြင့် နိုင်ငံရေးသဘောသဘာဝရှိသည့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ စောဒကများနှင့် တောင်းဆိုမှုများကို အသိအမှတ်ပြုရန် ပျက်ကွက်လေ့ရှိသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြောင်းအလဲများ မစတင်ခင် စစ်အစိုးရကို လူအများက (အနည်းဆုံး အနောက်နိုင်ငံများက) တရားမဝင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် သုံးနှစ်နီးပါးပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကြောင့် အခြေအနေမှာပြောင်းလဲသွားပြီး အစိုးရသစ်ကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရေး နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက စိတ်အားထက်သန်လာကြပြီဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေတွင် နိုင်ငံရေးအရ တရားဝင်မှုကို တိုင်းရင်းသားအင်အားစုဖက်က ရယူရန်ကြိုးစားနေသေးသည် ဆိုသည့်အချက်ကို အလှူရှင် များနှင့် သံတမန်အသိုင်းအဝိုင်းမှ ထောက်ခံမှုပြုရန် ခက်ခဲနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ယခင်က တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် လုံးဝ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရှိခဲ့သည့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင် အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားများ တိုးချဲ့ရာတွင် အကူအညီပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များသည် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကို ကြီးကြီးမားမား အဟန့်အတားဖြစ်စေမည့် ကိစ္စတစ်ခုကို လုပ်မိလျက်သား ဖြစ်နေသည်။

ဤအန္တရာယ်ကိုရှောင်ရှားနိုင်ရန် အစိုးရအဖွဲ့ကို ပိုမိုအားကောင်းလာအောင် အထောက်အပံ့ပေးသည်နှင့်အပြိုင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့၏ဝန်ဆောင်မှုပေးရာဌာနများကိုလည်း အကူအညီ ပေးသင့်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ အကူအညီပေးမှုမျိုးကို နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို

ဖြေရှင်းပြီးသွားကြသည်အထိ ပြုလုပ်သင့်သည်။ ဒေသအမျိုးမျိုးတွင် ၎င်းသက်ဆိုင်ရာဒေသ၏ လိုအပ်ချက် နှင့်အညီ နိုင်ငံရေးသတိရှိရှိ မတူညီသည့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုပြီး အလုပ်လုပ်သွားကြရမည် ဖြစ်သည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသအများအပြားတွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးမရှိပေ။ အကယ်၍ ရှိခဲ့လျှင်လည်း ၎င်းသည် တပ်မတော်က အစိုးရကိုယ်စား အုပ်ချုပ်သည့် အနေအထားသာဖြစ်လိမ့်မည်။ ဒေသခံများအဖို့ တပ်မတော် သည် အကြမ်းဖက်လုယက်သည့် အင်အားစုတစ်ခုအဖြစ်အနေနှင့်သာ ကြုံတွေ့ခံစားနေကြလိမ့်မည်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှုထက် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များ၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားများက ဒေသခံများ၏ အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် ထောက်ခံမှုကို သိသိသာသာ ပိုမိုရရှိကြသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာ ဒေသအများစုတွင် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစု များက ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများသာ ရှိနေတတ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ အကြား ပြန်လည်ရင်ကြားစေရေးဖြစ်စဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ဤတိုင်းရင်းသားအင်အားစုများကို နိုင်ငံရေးသတိရှိရှိ ထောက်ပံ့မှုမပြုခဲ့သော် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်သည် ကြိုးစားသလောက် အရာထင် လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်ဆိုင်းရေးစာချုပ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ရေး ဆွေးနွေးပွဲများ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ နှေးကွေးလာခြင်းနှင့် ရလဒ်အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ မစတင်နိုင်သေးခြင်း တို့ကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တို့အကြား ရရှိထားပြီးဖြစ်သည့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး နှစ်ဦးသဘောတူညီချက်များသည် ဆက်လက်တည်မြဲနေရန်နှင့် ပဋိပက္ခဒဏ်သင့်ဒေသများက ငြိမ်းချမ်းရေး၏ အသီးအပွင့်များကို ခံစားနေနိုင်ကြရန် အရေးတကြီး လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် အားလုံးပါဝင် သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်တစ်ရပ်ကို မချမှတ်နိုင်သေးခင် အနိမ့်ဆုံး နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ ကာလအတွင်း ပဋိပက္ခဒဏ်သင့်ဒေသများ၌ ရှိနှင့်ပြီးသော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ၏ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် ရေတိုအစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ပေးရ မည်။ သို့မှသာ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလကို ရွေးကောက်ပွဲနှောင်းပိုင်းအထိ အချိန်ဆွဲဆန့်ကောင်း ဆွဲဆန့် ထားနိုင်ကြလိမ့်မည်။

(တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ချုပ်ဆိုမည့် အပစ်အခတ်ရပ်ဆိုင်းရေးစာချုပ်မူကြမ်းတွင် မူအရ လက်ခံထား ကြသည့်အတိုင်း) တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများဖက်မှ အဓိက တောင်းဆိုချက်တစ်ရပ်မှာ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ များတွင် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်နေမှုများနှင့် မျှော်လင့်ချက်များကို ဦးတည်ချက်ထား ဆွေးနွေးကြရန်နှင့် နိုင်ငံတော် (ဗဟိုအစိုးရ/ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို ဆိုလိုသည်) နှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစု အသီးသီးအကြား အာဏာခွဲဝေ ရေးပုံစံကို ပြောင်းလဲနိုင်ဖို့အတွက် အပေးအယူလုပ်ညှိနှိုင်းကြရန် ဖြစ်သည်။ သည့်အတွက် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို မဖြစ်မနေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမည်ဟုလည်း ယူဆထားချက်များ ရှိနေကြသည်။ ကြီးမားကျယ် ပြန့်သည့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ စတင်ပြုလုပ်သည့်အခါ စစ်ဘက်နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေး

ညှိနှိုင်းမှုများနှင့်မတူဘဲ နိုင်ငံရေးပါတီကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အမျိုးသမီးများစသဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံကပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။ ဤအနေအထားတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၏ တရားဝင်မှုကို မေးခွန်းထုတ်ခြင်းများ တိုးလာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ ၎င်းတို့လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်နေသည့် ဒေသကို မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ ကိုယ်စားပြုကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့သည် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ စစ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိသင့်ကြောင်းကို မေးခွန်းထုတ်သည့် အုပ်စုများကလည်း ထုတ်နေကြပြီးဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အများစုနှင့် တပ်မှူးတစ်ဦးချင်းစီတွင် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အတွက် အစီအစဉ်များ ရှိနေနိုင်သည်ကိုတော့ အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဆယ်စုနှစ် ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပြီးနောက် ယင်းဒေသများရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် တပ်မတော်သား များကို ပိုမိုချမ်းသာကြွယ်ဝလာကြစေသည့် စီးပွားရေးအစီအမံများ ရှိနေခဲ့သည်ဆိုသည်မှာ အံ့ဩစရာတစ်ခု တော့ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအနေဖြင့် ပြည်သူတို့၏ အားပေးထောက်ခံမှုကို ဆက်လက် ခံယူလိုပါက ဤကဲ့သို့ကိစ္စများကို ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်သည်။

နှစ်ပေါင်းကြာရှည် တည်ထောင်လာခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှာမူ တစ်ခါတရံ အတိုက်အခိုက်များ ရှိလင့်ကစား တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအကြား ထောက်ခံမှုအများအပြား ရရှိထား တတ်ကြသည်။ သည့်အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့သည်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် တစ်ဦးတည်း နိုင်ငံရေးကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အဆိုမပြုနိုင်ပေ။ အပစ်အခတ်ရပ်ဆိုင်းရေး သဘောတူညီချက်၏ ရလဒ်တစ်ခုအနေဖြင့်တော့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၊ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပါတီများ၊ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့အကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးအပေါ် အစိုးရမှ တိုးမြှင့်သည့်ခံလာမှုရလဒ်အနေဖြင့်ပါ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှာ အချို့သောကိစ္စများတွင် ၎င်းတို့ သာ အရေးပါအရာရောက်ဆုံးဟူသည့် အတွေးအမြင်မျိုးနည်းလာအောင် သင်ယူနိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ သည် ၂၀၁၀ နှင့် ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲများမှတစ်ဆင့် တရားဝင်မှုနှင့် အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီများကဲ့သို့ အင်အားစုများနှင့်လည်း အတူပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရန် အခြေအနေဖန်လာပြီ ဖြစ်သည်။

အင်အားကြီးမားသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် အမျိုးသားရေးလက္ခဏာကို ကိုယ်စားပြုသူများအနေဖြင့် အကြွင်းမဲ့မဟုတ်သော်လည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နိုင်ငံရေးတရားဝင်မှုကို ထင်သာမြင်သာရှိရှိ ပိုင်ဆိုင်ထားကြကြောင်း အသိအမှတ် ပြုရန် လိုအပ်သည်။ ဤတရားဝင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံပြီး တုန့်ပြန်ခြင်းဖြင့်သာ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကို ကြာရှည်ခိုင်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အက်ရှ်လေ ဆောက်သ် သည် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ (Myanmar Peace Support Initiative – MPSI) မှ အကြီးတမ်းအကြံပေးအရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ MPSI သည် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဖြစ်စဉ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပေါ်ထွန်းလာနေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အပေါ် ဒေသခံများ ယုံကြည်မှုတိုးမြှင့်ရုံသာမကနှင့် ၎င်းဖြစ်စဉ်တို့ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် ဒေသခံများ ကိုယ်တိုင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းများကို အထောက်အကူပြုနေသည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ယခုဆောင်းပါးသည် စာရေးသူ၏ အဘော်သာဖြစ်ပြီး MPSI နှင့် ၎င်း၏ အလှူရှင်တို့၏ အဘော်မဟုတ်ကြောင်း သိစေအပ်ပါသည်။